

کرم خوانین و کسانا کرم خوانین

کرم خوانین

بنی نوح خاندان عظیم است

کرم خوانین

باید که در کرم خوانین

در سطر
متخلص به سطر
دیوان میر عبدالوهاب هست خویی

در تبلیغ رسالت شیر
بیشه شجاعت به عنوان
اتمام حجت

مأمور اولموشام بولون ای اشقیای شام
بیر شهریاردن یئتیرم سیزله پیام
تحت حکومتینده ذرات کون^۱ اونون
جبریل آستانینه دیر بیر کمین^۲ غلام
یاخجی قولاق وئرین ائشیدین ائله بین قبول
آگاه اولون بودور سیزه فرمایش امام
یازدیز نه قدر هئچ بولوسوز نامه کوفه دن
اشیاخ^۳ هر قبایل و اشراف خاص و عام
سنسن یئر اوزره حجت حق مقتدای خلق
بیز قالمیشیق امامسیز ای سید انام^۴

---

۱. کون: هستی.

۲. کمین: کمترین، کوچکترین.

۳. اشیاخ: جمع شیخ، پیران.

۴. سید انام: سرور مردمان.

کای رهنمای خلق و یا هادی السبیل^۵
 یا منجی الخلائق من حیره الظلام^۶
 تعجیل ائله گلمه‌یه گل انتظاردن
 قورتار بیزی قالب گؤزوموز یولدا صبح و شام
 مین شرط وعده ایله قوناق دعوت ائیلدیز
 آیا بودور قوناقه گوره رسم احترام
 اول عیالینین یوزونه باغلا دیز یولی
 ائتدیز عجب ملاحظه‌ی حرمت کرام
 نهر فرات فاطمه‌یه مهر دیر،^۷ ندن
 بیگانه‌یه حلالیدی اولادینه حرام
 اؤز یازدیغیزدان ایندی اگر نادم اولموسوز
 قتلیمه ائیلیسیز نه سبب سعی و اهتمام
 بو قیل و قال، جنگ و جدال اجتماعدن
 گر ادعای سلطنت ملک دور مرام
 یثرب سیزین حجاز سیزین یول وئرین گئدیم
 چؤللرده اؤز عیالیم اوچون اخذ ائدیم مقام

۵. هادی السبیل: راهنمای راه.

۶. معنی مصراع: ای رهایی بخش مردم از حیرت و سرگردانی تاریکی‌ها.

۷. امام باقر (ع) فرمود: «مهریه فاطمه یک پنجم دنیا و یک سوم بهشت و چهار نهر که عبارتند از نهر فرات و نیل مصر و نهروان و نهر بلخ. خداوند فرمود: ای محمد تو مهریه فاطمه را بحسب ظاهر مبلغی کم درهم قرار بده تا برای امت تو سنت باشد» (امالی طوسی، ص ۶۶۸).

تبلیغ ایلدیم سیزه امر رسالتی
بو اول کلامیدی بو آخر کلام
هر نه دئدیم، نصیحت اوزونندی سیزلره
ورنه تصوّر ائتمهیین عاجز قالیب امام
عالم بونون وجودی ایله برقرار دیر
تاپماز وجودی اولماسا امر جهان نظام
کشتی مُمکناته بودور لنگر ثبات
اقتار کائناته بودور مرکز قوام^۸
بیر نفسدیر دولاندریر آفاق و انفسی
دست تصرفینده دی سر رشتهی مُهام^۹
خلق جهانه واسطه‌ی فیض حق‌دیر
جاری اولور بو عالمه فیضی علی الدوام
پرگاروار ثابت و سیار و مهر و ماه
سرگشته باشینه دولانیر روز و شب مدام
کعبه اگر بونون باشینا ائتمه‌یه طواف
اولماز مطاف^{۱۰} عالمیان، قبله‌ی انام
بو اهل بیت حَقْنَه عارف دی بیت حق

---

۸. معنی بیت: وجود امام لنگر و مایه ثبات عالم هستی است و اگر وجودش

نباشد مدار گردش کائنات از هم می‌گسلد.

۹. مهمام: کارهای پراهمیت.

۱۰. مطاف: محل طواف کردن، جای گشتن و دور زدن

وجهی بودور او بیت اولوب مسجد الحرام
 قطع ائیلسه ترشح فیضین سحابدن
 ائتمز نزول یئر یوزونه قطره‌ی غمام^{۱۱}
 موتوا^{۱۲} دئسه هلاک اولوسوز، وئرمسه نفس
 قادر دییل نَفَس چکه بیر نَفَس والسلام
 باطن جلالی دورسون اگر ظاهر ایسته‌سز
 گیزلین دییل بو جاه و جلال و بو احتشام
 عباس تک بونون قاپیسیندا غلامی وار
 رخصت وئره قتاله چکم تیغ انتقام
 دیار^{۱۳} قویمارام بو قشوندان آلام اگر
 بو شهریاردن آله فرمان قتل عام
 مغرور ائتمه‌سین سیزی بو کثرت سپاه
 بو دسته بو نظام بو انبوه و ازدحام

۱۱. غمام: ابر، معنی بیت: اگر فیض و بخشایش وجود امام نباشد قطره‌ای از ابر بر روی زمین فرود نمی‌آید.

۱۲. موتوا: فعل امر است از موت، بمیرید، اشاره‌ای تلمیح‌وار به آیه‌ی «وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارٌ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ» و کسانی که کافر شده‌اند، آتش جهنم برای آنان خواهد بود. حکم به مرگ بر ایشان [جاری] نمی‌شود تا بمیرند، و نه عذاب آن از ایشان کاسته شود. [آری،] هر ناسپاسی را چنین کیفر می‌دهیم (فاطر / ۳۶)

۱۳. دیار: احدی، هیچ کس، برابر معنی آمده در تفسیر المیزان، به معنای کسی است که برای منزل گرفتن پیاده شده باشد. در این شعر هم تلمیحی از آیه‌ی «وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَيَّ الْأَرْضَ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا» و نوح گفت: پروردگارا، هیچ کس از کافران را بر روی زمین مگذار (نوح / ۷).

ائتمز مقام حربده بیر لمجهای^{۱۴} درنگ
 عباس الینده برق ویرا جوهر حُسام^{۱۵}
 بیر گۆز یوموب آچینجا پراکنده ائیلرم
 نه صف قالیر نه دسته، نه نظم و نه انتظام
 شیر فلک^{۱۶} صلابتیمی گؤرسه روز جنگ
 روباهوار برج حَمَلده^{۱۷} توتار مقام
 دعوا گونونده شیرخدا اوغلونا حریف
 آیا نه جرأتیله اولور روبهان شام
 عباس آدی گلنده توتار عالمی هراس
 بو آد شجاعتیله تاپیب اشتهار^{۱۸} تام
 میدان کارزاریده اَبطالِ نامدار
 ائتمز برابریمده منیم لحظه‌ای دوام
 غیرت منه حرام اولا چوخ ننگ نام دیر
 کفاردن قویام یئر اؤزونده نشان و نام^{۱۹}
 باتسین آدیم بو سینه‌لره داغ چکمسم

۱۴. لمجهای: به معنی چشم برهم‌زدن، تلمیحی از آیه‌ی «وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ
 كَلْمَحٍ بِالْبَصَرِ» و فرمان ما جز یک بار نیست [آن هم] چون چشم به هم
 زدنی (قمر / ۵۰).

۱۵. حُسام: شمشیر بزآن و تیز.

۱۶. شیر فلک: برج اسد، از صور فلکی.

۱۷. برج حمل: برج برّه، حمل: برّه

۱۸. اشتهار: شهرت یافتن.

۱۹. این مصرع هم ترجمان دیگری از آیه ۷ سوره‌ی نوح است.

تاپماز جراحت دل، يا سوز التيام
 اما سؤزوم بودور ائشيدين التماسيمي
 رد ائتمهيين جواب سواليمه لاکلام
 بير جرعه سو وئرين آپاريم تشنه لبلره
 يول گؤزلور ايندى خيمه ده اطفال تشنه کام
 عهد ائتميشم سکينه ايله وار قراريميز
 شاهد قرار عهديميزه «حى لاينام»^{۲۰}
 جهديم بو يئرده دير آپارام سو سکينه يه
 هر نحويله واريمدى بو سوداده اهتمام
 جان ايسته سز بها سويا ائتمم مضايقه
 بو شرطين اوسته ائيلميشم جانيله قيام
 باشلار بدنن آيريليب اللر کسيلمه ميش
 سودانى^{۲۱} خوشلوقيله گلين ائليک تمام
 ممکن ديبيل وگرنه بو سودادن ال چکم
 چوخ مشکل امردير ائليسيز خيال خام
 ال چکرم اولونجه بو سؤزدن اگر دؤنم
 بير باشيمي ايکى اليمي وئرم التزام^{۲۲}

۲۰. لاينام: صفتى براى حضرت باريتعالى است، زنده، تلميحى از آيهى «... لا
 تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ...» ... نه خوابى سبک او را فرو مى گيرد و نه خوابى گران
 ... (بقره / ۲۵۵)

۲۱. سودا: معامله.

۲۲. التزام: متعهد شدن، به گردن گرفتن.

گر التماسیله اولایا خود قیامیله
سو آلماسام سو اوسته گرک جانیمی قویام
تا اولماسین حسین یاندا سکینه دن
عباس شرمسار بودور غایت المرام^{۲۳}
سیز ائتمهیین خیال حسینیه برادرم
هر گه قبول ائتسه او مولادی من غلام
اولسون قسم حسینیه مرادین «حقیر» آلیر
عباس دامنینه ائده هر کیم اعتصام^{۲۴}

---

۲۳. غایت المرام: نهایت خواست و اراده.

۲۴. اعتصام: توسل.